

Kvinnors roll inom jordbruket och i landsbygdsområden

Europaparlamentets resolution av den 5 april 2011 om kvinnors roll inom jordbruket och i landsbygdsområden (2010/2054(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 2 och 3, och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 8, 153 och 157,
- med beaktande av rådets beslut 2006/144/EG av den 20 februari 2006 om gemenskapens strategiska riktlinjer för landsbygdsutvecklingen (programperiod 2007–2013)¹,
- med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)²,
- med beaktande av sin resolution av den 12 mars 2008 om kvinnornas situation i EU:s landsbygdsområden³,
- med beaktande av slutsatserna från seminariet om ”Kvinnorna inom landsbygdens hållbara utveckling”, vilket hölls i Cáceres den 27–29 april 2010 på initiativ av EU:s spanska ordförandeskap⁴,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/41/EU av den 7 juli 2010 om tillämpning av principen om likabehandling av kvinnor och män som är egenföretagare och om upphävande av rådets direktiv 86/613/EEG⁵,
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för jordbruk och landsbygdens utveckling (A7-0016/2011), och av följande skäl:

Multifunktionell landsbygd

- A. En ekonomiskt hållbar utveckling av landsbygden är en prioritering, tillsammans med att ekonomiska enheter bör kunna fungera hållbart och på lång sikt. Dessutom bör de särskilda inneboende möjligheterna i glesbefolkade jordbruksområden tas till vara och byggas ut så att de behåller sitt värde och fortsätter att vara befolkade.
- B. Ekonomiskt och kulturellt självständiga regioner där det regionala kretsloppet fungerar kan, utgående från omgivningens förutsättningar, reagera mera stabilt på globala

¹ EUT L 55, 25.2.2006, s. 20.

² EUT L 277, 21.10.2005, s. 1.

³ EUT C 66 E, 20.3.2009, s. 23.

⁴ Rådets dokument 09184/2010.

⁵ EUT L 180, 15.7.2010, s. 1.

förändringar.

- C. Ett effektivt och multifunktionellt inriktat jordbruk är en ofrånkomlig förutsättning för strategier för hållbar utveckling samt för en vittomfattande företagarverksamhet i flera regioner och denna potential tas ännu inte i sin helhet till vara inom ramen för en process med ökad diversifiering av näringslivet.
- D. Landsbygdsområdena är särskilt drabbade av en åldrande befolkning, låg befolkningstäthet och, i vissa områden, avfolkning.
- E. Den förändrade befolkningsstrukturen, flykten från landsbygden och en minskad andel kvinnor överlag kommer i framtiden att mångenstädes på landsbygden leda till att det med nuvarande infrastruktur inte går att upprätthålla vare sig ett tillräckligt utbud av dagligvaror och dagligen behövligen tjänster på det lokala planet eller grundläggande hälso- och sjukvård, förskoleundervisning, undervisning och fortbildning i skolor, yrkesläroanstalter och universitet och högskolor och ett tillräckligt kultur- och fritidsutbud, eller också leda till att olika inrättningar som arbetar med att tillhandahålla detta blir olönsamma och läggs ned.
- F. Av de 26,7 miljoner som regelbundet arbetar inom jordbruket i Europeiska unionen är ungefär 41 procent kvinnor. Åtminstone vart femte jordbruksföretag (omkring 29 procent) drivs av en kvinna.
- G. Kvinnors stora bidrag till den lokala utvecklingen och gemenskapsutvecklingen avspeglas inte tillräckligt i deras deltagande i beslutsprocesserna.
- H. Jämställdhetsprincipen är ett grundläggande krav i Europa 2020-strategin och bör främjas, av omsorg om ökat kvinnligt deltagande i ekonomisk och social verksamhet och för att garantera de mänskliga rättigheterna.

Kvinnor inom landsbygdens livsmiljö och näringsliv

- I. Under de gångna årtiondena har verkligheten för kvinnor på landsbygden förändrats och blivit mer mångskiftande till följd av att ekonomin och samhället förändrats. Det är inte minst kvinnorna själva som tagit initiativ till och utformat denna förändring och i det sammanhanget bör noteras att kvinnornas sociala och ekonomiska situation kraftigt varierar, både mellan medlemsstaterna och även inom dem.
- J. I det moderna samhället är kvinnorollen förknippad med flera olika funktioner, mot bakgrund av kvinnornas individuella förankring i familjelivet och yrkeslivet, och just i denna mångfald av roller kan kvinnorna också ge ett väsentligt bidrag till framsteg och innovation på alla plan i samhället och bidra till högre livskvalitet, framför allt på landsbygden.
- K. Särskilt på landsbygden är det ofta kvinnorna som tar hand om familjen och de äldre.
- L. Tack vare årtal av kvinnopolitiskt arbete och intensiva offentliga insatser till stöd för

utbildning, rådgivning, initiativ till grundande av företag m.m. har man inom den andra pelaren av GJP kunnat notera avsevärda framgångar i form av en bättre livssituation för män och kvinnor på landsbygden.

- M. Trots att livssituationerna i hög grad bär en individuell prägel kommer den grundläggande utmaningen för kvinnor och män att kvarstå, nämligen att kunna förena dels det egna förvärvsarbetet och sociala och kulturella engagemanget, dels ansvaret för familjen.
- N. Under de betingelser som det moderna samhället ställer upp kan denna ”multifunktionella utmaning” bemötas endast genom att man tar i anspråk stödtjänster samt inrättningar och strukturer inom omsorgen, vilka måste finnas att tillgå till överkomliga pris.
- O. Kvinnans multifunktionella roll på landsbygden kan ge ett väsentligt bidrag till utformandet av en modern kvinnobild i vårt samhälle.
- P. Sysselsättningsnivån för både män och kvinnor är låg i landsbygdsområdena. Många kvinnor kommer dessutom aldrig in på den officiella arbetsmarknaden och är därför inte registrerade som arbetslösa och ingår inte heller i arbetslöshetsstatistiken
- Q. Social trygghet för kvinnor som arbetar inom jordbruket, också för makor till jordbrukare med tilläggsinkomster (kombinationer av inkomster, personer som uteslutande eller delvis bedriver verksamhet som egna företagare), är ett ofrånkomligt inslag i en modern och hållbar utveckling av landsbygden.
- R. Ägaren av jordbruksföretaget är den enda person som nämns i bankhandlingar och i samband med bidrag och intjänade rättigheter och också den enda person som representerar företaget i föreningar och sammanslutningar.
- S. Landsbygdsturism, som handlar om att erbjuda varor och tjänster på landsbygden genom familjeföretag och kooperativa turistföretag, är en lågriskverksamhet som skapar sysselsättning, gör det möjligt att kombinera familjeliv och arbete och uppmuntrar befolkningen på landsbygden att stanna kvar där.

Landsbygden som livsmiljö och miljö för ekonomisk verksamhet

1. Europaparlamentet påpekar att jämställdhetsfrämjandet är en central målsättning för EU och dess medlemsstater och understryker vikten av att denna princip byggs in i den gemensamma jordbrukspolitikerna som ett sätt att främja hållbar ekonomisk tillväxt och landsbygdsutveckling.
2. Europaparlamentet påpekar att man på landsbygden, utgående från förhållandena i stadsmiljöer, bör eftersträva levnadsvillkor anpassade efter den verklighet som råder på landsbygden så att kvinnor och deras familjer får anledning att med utsikt om framgång stanna kvar på landsbygden.
3. Europaparlamentet kräver att landsbygden ska främjas eftersom den erbjuder en

mångsidig och integrerande livsmiljö och miljö för ekonomisk verksamhet och att man i det sammanhanget framför allt bör dra nytta av kvinnornas nyckelfunktion, sakkunskap och kompetens.

4. Europaparlamentet uppmanar därför kommissionen att vid förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram inte ytterligare minska jordbruksutgifternas andel av den sammanlagda budgeten.
5. Europaparlamentet betonar att mångsidiga, också serviceinriktade, företag inom jordbruket (såsom bondgårdssemestrar, direktförsäljning, sociala tjänster såsom barn- och äldreomsorg, undervisning på bondgårdar inom ramen för heldagsskolor etc.) är hörnstenar för en försörjningsinfrastruktur på landsbygden och hållbart måste understödjas via den gemensamma jordbrukspolitiken. Parlamentet begär därför att sådana tjänster ska främjas inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken, så att det både skapas nya framtidsperspektiv, möjligheter till förvärvsarbete för kvinnor och blir lättare att förena familjeliv och arbete.
6. Europaparlamentet kräver främjande av egendynamiska utvecklingsstrategier i och med att de stöder den särskilda kreativiteten hos manliga och kvinnliga aktörer på landsbygden och samtidigt utnyttjar de specifika traditionella resurserna inom varje landsbygdsområde.
7. Europaparlamentet understryker vikten av en livskraftig och vital landsbygd med en diversifierad befolkningssammansättning. Parlamentet betonar i detta sammanhang betydelsen av tillräckliga utvecklingsmöjligheter och utmaningar för unga kvinnor.
8. Europaparlamentet kräver att de grundläggande villkoren på landsbygden utformas så, att kvinnor av alla generationer kan stanna kvar i sin närmiljö och bidra till att den förnyas och utvecklas.
9. Europaparlamentet understryker vikten av åtgärder för förtidspensionering för jordbrukare och jordbruksarbetare för att garantera levnadsvillkoren för kvinnor på landsbygden. Parlamentet uppmanar de medlemsstater som inte redan har gjort det att genomföra dessa åtgärder.
10. Europaparlamentet kräver i detta sammanhang ytterligare insatser för att landsbygden i sin helhet ska utrustas med IT-infrastruktur av modernaste slag (framför allt adekvat tillgång till bredband), samt åtgärder för att underlätta tillgången till informations- och kommunikationsteknik och säkra jämställda villkor för denna tillgång, tillsammans med utbildning i hur tekniken ska användas. Parlamentet påpekar att den dåliga bredbandstillgången hindrar de små och medelstora företagens tillväxt på många håll på landsbygden runt om i EU och uppmanar därför med kraft kommissionen och medlemsstaterna att hålla fast vid sin föresats att i konkurrensfrämjande syfte förbättra bredbandstillgången på landsbygden.
11. Europaparlamentet begär att man bland kvinnor på landsbygden ska främja och stödja elektroniska former av företagande, såsom e-företag, vilka gör det möjligt att bedriva ekonomisk verksamhet oavsett avståndet till större tätorter.

12. Europaparlamentet påpekar att infrastruktur, anläggningar och tjänster som människor behöver i sin vardag ofrånkomligen måste förbättras på landsbygden så att män och kvinnor kan skapa balans mellan familjeliv och arbetsliv och landsbygden inte avfolkas. Hit hör barnomsorg som ett led i jordbruksinfrastrukturen (såsom ”bondgårdsdagem” och andra förskolor), hälso- och sjukvårdstjänster, läroinrättningar (också för livslångt lärande) vårdinrättningar och vård för äldre och andra vårdbehövande, avbyttjänster i händelse av sjukdom och graviditet, närbutiker för dagligvaror och anläggningar för kultur och fritid. Parlamentet vill att jordbrukspolitiken utformas så, att kvinnorna på landsbygden kan förverkliga sina inneboende möjligheter att åstadkomma ett multifunktionellt och hållbart jordbruk.
13. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att använda strukturfonderna och Sammanhållningsfonden för att åtgärda bristen på god transportinfrastruktur i landsbygdsområdena och att utveckla en positiv politik för att förbättra tillgången till transport för alla, särskilt för funktionshindrade personer, eftersom transport är en faktor som minskar det sociala utanförskapet och den bristande jämställdheten i samhället, vilket främst drabbar kvinnor.
14. Europaparlamentet kräver att politiken till stöd för landsbygden kraftigare ska inriktas på innovativa och hållbara levnads- och arbetsvillkor.
15. Europaparlamentet uppmanar EU-institutionerna, medlemsstaterna och de regionala och lokala myndigheterna att stödja projekt för främjande av och rådgivning inför bildandet av innovativa företag för primär jordbruksproduktion på landsbygden, vilka kan skapa nya arbetstillfällen framför allt för kvinnor inom de huvudsakliga verksamhetsområdena, till exempel genom att tillföra jordbruksprodukterna värde och finna avsättningsmöjligheter för dem, använda ny teknik, bidra till områdets ekonomiska diversifiering och tillhandahålla tjänster som gör det möjligt att förena arbets- och familjeliv.
16. Europaparlamentet påpekar att man i samband med innovativa utbudsformer bör ta fasta på den positiva erfarenheten av kvinnoprojekt inom den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare (särskilt Axel 3 och programmet Leader +) och kartlägga exempel på bästa praxis.
17. Europaparlamentet begär att man i strategier för landsbygdsutveckling särskilt ska betona kvinnornas roll i strävan att uppnå målen för Europa 2020-strategin, i synnerhet när det gäller initiativ med fokus på innovation, forskning och utveckling.
18. Europaparlamentet välkomnar i detta avseende ESF/Equal-projekten som strävar efter att synliggöra och stärka kvinnors ställning i jordbruket och på landsbygden.
19. Europaparlamentet begär att den nya EJFLU-förordningen ska föreskriva särskilda åtgärder till förmån för kvinnor under den kommande programperioden 2014–2020, något som fördelaktigt skulle påverka kvinnornas sysselsättning på landsbygden.

Kvinnor inom landsbygdens näringsliv

20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att bidra till en informativ databas om den ekonomiska och sociala situationen för kvinnor på landsbygden samt om deras engagemang som företagare samt optimera utvärderingen av redan befintliga uppgifter (till exempel via Eurostat) för att de politiska åtgärderna ska kunna anpassas.
21. Med tanke på de villkor som råder på landsbygden är Europaparlamentet övertygat om att det för landsbygden typiska utbudet av utbildning och rådgivning för kvinnor måste få finnas kvar och byggas ut, särskilt då det handlar om ekonomisk förvaltning av jordbruksföretag.
22. Europaparlamentet anser det vara önskvärt att man fortsätter arbeta för inrättandet av ett europeiskt nätverk för kvinnor på landsbygden (eller ett nätverk av kvinnoförbund). Parlamentet riktar uppmärksamheten på de framgångar som uppnåtts genom åtgärder inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare.
23. Europaparlamentet erkänner den viktiga roll som de nuvarande kvinnoätverken spelar på olika plan, framför allt för det lokala landsbygdsfrämjandet och den offentliga erkänslan för detta. Parlamentet påpekar att det behövs ökad social erkänsla för och ökat politiskt och ekonomiskt stöd till dessa nätverk på lokal, nationell och europeisk nivå, eftersom de ger ett stort bidrag till ökad jämställdhet, framför allt till kvinnors utbildning på landsbygden och till att lokala utvecklingsprojekt sätts i gång, bland annat informationskampanjer om screening för att kvinnliga former av cancer snabbt ska kunna diagnostiseras (livmoderhalscancer, bröstcancer osv.). Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att stödja ett utökat deltagande av kvinnor i den politiska processen, också i form av att kvinnor blir adekvat företrädare i styrelseorganen för institutioner, företag och förbund.
24. Europaparlamentet kräver att kvinnor på landsbygden ska få adekvata sociala förmåner där det tas hänsyn till kvinnornas särskilda situation i arbetslivet och till pensionsrättigheter.
25. Europaparlamentet välkomnar i detta sammanhang direktiv 2010/41/EU och uppmanar medlemsstaterna att effektivt och snarast genomföra det, särskilt för att garantera att
 - jordbrukares makar/makor och sammanboende omfattas av det sociala trygghetssystemet,
 - egenföretagande kvinnliga jordbrukare och makor till jordbrukare erhåller tillräckliga moderskapsförmåner.
26. Europaparlamentet uppmärksammar att det framför allt på landsbygden behövs hållbara strategier för att kvinnor som beslutar sig för att göra ett uppehåll i sin karriär för att vara familje- eller vårdlediga ska kunna bevara sin yrkeskompetens. Parlamentet efterlyser bättre möjligheter att förena familjeliv och arbete för att kvinnor på olika sätt ska kunna delta och kvarstanna i arbetslivet och vidareutveckla sitt deltagande där.
27. Europaparlamentet påpekar att jordbruksdiversifiering är en allt viktigare aspekt på landsbygdens ekonomi. Parlamentet konstaterar att kvinnorna har en viktig roll i

initieringen, utvecklingen och förvaltningen av projekt som rör jordbruksdiversifiering.

28. Europaparlamentet kräver stöd till företagandena och initiativen hos kvinnor, framför allt genom främjande av kvinnligt ägande, nätverk för kvinnliga företagare och dessutom att de grundläggande förutsättningarna inom finanssektorn utformas så, att kvinnliga företagare på landsbygden, bland dem också kvinnliga egenföretagare, kvinnor som driver eget företag på deltid och har låga inkomster samt unga kvinnor, ska få lättare tillgång till investeringar så att de får ökad handlingskraft på marknaden och kan bygga upp företag som tryggar deras utkomst. Parlamentet kräver vidare att åtgärder vidtas för att förbättra kvinnornas företagandena och företagarkunnande, för att kvinnor ska kunna bli bättre företrädare i bolags- och föreningsstyrelserna.
29. Europaparlamentet uppmanar de behöriga nationella, regionala och lokala myndigheterna att främja kvinnors deltagande i lokala aktionsgrupper och utvecklingen av lokala partnerskap inom ramen för Leader-programmet samt att garantera en jämn könsfördelning i styrelserna.

Kvinnor inom jordbruket

30. Europaparlamentet kräver att det inom utvecklingsstrategierna för enskilda företag och de regionala utvecklingsstrategierna tas ökad hänsyn till kvinnornas yrkeskompetens både inom och utanför jordbruket. Parlamentet betonar att det är viktigt med ökade kvalifikationer och utbildning för kvinnliga jordbruksföretagare och andra kvinnor på landsbygden, i deras egenskap av att vara producenter och företagare, och uppmanar kommissionen att i samförstånd med regionala och lokala myndigheter, lantbrukarförbund, kvinnoförbund och förbund för kvinnor på landsbygden att lägga fram motsvarande program för landsbygdsutveckling. att skapa incitament till ökat kvinnligt deltagande i arbetslivet, att avskaffa all diskriminering av kvinnor på arbetsplatsen och ge kvinnor bättre möjligheter till utbildning, också genom att arbeta för att fler ska kunna delta i undervisningsinstitutionernas postgraduala kurser och specialiseringskurser, att föreslå motsvarande åtgärder för landsbygdsutveckling utgående från Axel 3 i programmen för landsbygdsutveckling samt att uppmuntra nuvarande initiativ. Parlamentet påpekar att dessa åtgärder kommer att bidra till kampen mot social utestängning på landsbygden samt att fattigdomsrisken är större för kvinnor än för män.
31. Europaparlamentet kräver stöd till politiska strävanden att främja kvinnornas roll inom jordbruket genom att göra det praktiskt och juridiskt lättare för dem att bedriva företagsverksamhet inom jordbruket, också vad gäller deras företagsägande, så att kvinnorna, utgående från sitt medansvar som företagare, närmare kan ta del av de rättigheter och skyldigheter som ett företag för med sig, bland annat i form av att få sina intressen företrädare i organ för jordbruket och effektivt kunna ta del av alla inkomster från företagsverksamheten.
32. Europaparlamentet begär att de kvinno- och lantbrukarorganisationer som spelar en viktig roll vid främjandet och initierandet av nya utvecklingsprogram och diversifiering stöds på ett sådant sätt att kvinnor kan förverkliga nya idéer i syfte att diversifiera produktionen och tillhandahållandet av tjänster på landsbygden.

33. Europaparlamentet anser att kvinnors behov på landsbygden och kvinnliga jordbrukares roll bör beaktas och prioriteras i samband med den kommande reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken, beträffande tillgången till vissa tjänster och stöd, i linje med de enskilda medlemsstaternas territoriella behov.
34. Europaparlamentet är övertygat om att kvinnor på medellång sikt bör vara adekvat företrädare i alla politiska, ekonomiska och sociala organ för jordbrukssektorn så att både manliga och kvinnliga synsätt kommer med i beslutsprocesserna. Parlamentet betonar att det behövs särskilda åtgärder till förmån för kvinnor i syfte att garantera en jämlik representation av kvinnor i sådana organ.
35. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att underlätta kvinnors tillgång till mark och krediter i syfte att uppmuntra dem att etablera sig på landsbygden och som aktörer inom jordbrukssektorn.
36. Europaparlamentet kräver en utredning av de hittillsvarande strategierna för social trygghet för kvinnor i jordbruket (kvinnliga jordbruksföretagare, kvinnliga lantarbetare, säsongarbetskraft etc.), inklusive genomförandet av direktiv 2010/41/EU, mot bakgrund av den egendoms- och skatterättsliga situationen i respektive land, och yrkar på att dessa erfarenheter ska ställas till förfogande för utvecklingen av en adekvat social trygghet för kvinnorna inom jordbruket i medlemsstaterna.
37. Europaparlamentet anser att EU:s politik när det gäller kvinnornas levnadsförhållanden på landsbygden också måste beakta levnads- och arbetsvillkoren för invandrarkvinnor som arbetar inom jordbruket som säsonganställda, i synnerhet deras behov av tillfredsställande boendeförhållanden och av socialt skydd, sjukförsäkring samt hälso- och sjukvård. Parlamentet understryker att dessa kvinnors arbete måste värdesättas i högsta möjliga grad.
38. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i sin sammanfattande rapport, som ska läggas fram 2011 enligt artikel 14.1 i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), inkludera en ingående analys av verkningarna av de åtgärder som vidtagits med avseende på kvinnornas situation på landsbygden.

o

o o

39. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.